

Obr. 10. Brno, Zelný trh 8. Pohled na plochu výzkumu. Foto Archaia Brno z. ú.

Abb. 10. Brno, Platz Zelný trh Nr. 8. Ansicht der Ausgrabungsfläche. Foto Archaia Brno z. ú.

Obr. 11. Brno, Zelný trh 8. Začišťování zachycené zděné zástavby. Foto Archaia Brno z. ú.

Abb. 11. Brno, Platz Zelnýtrh Nr. 8. Putzen der freigelegten Bebauung. Foto Archaia Brno z. ú.

Literatura

- Antal, R., Grünseisen, J., Kolařík, V., Sedláčková, L., Příbylová, M., Zbrank, H., Zůbek, A. 2019: Brno (okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 60(2), 230–236.
- Jeřábek, T., Kroupa, J. a kol. 2005: *Brněnské paláce. Stavby duchovní a světské aristokracie v raném novověku*. Dějiny a teorie umění 8. Brno: Barrister&Principal.

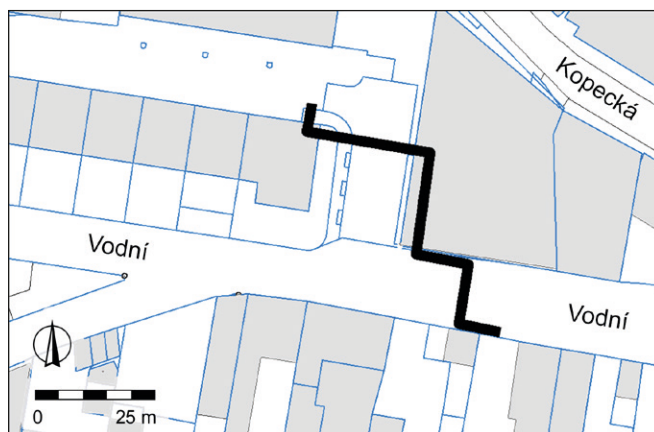
Zusammenfassung

Brno (Kat. Město Brno, Bez. Brno-město), Platz Zelný trh 8, Parz. Nr. 310. Mittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung. Die Rettungsgrabung auf dem Areal des Mährischen Landesmuseums (Palais Dietrichstein) belegte eine Besiedlung vom 12. bis zum Anfang des 17. Jahrhunderts, die mit den hinteren Teilen der mittelalterlichen Parzellen zusammenhängt. Es handelte sich um Abfallschichten, Abfallgruben und um Pfahl- oder Pfosten-gruben. Zudem wurden mittelalterliche Mauern dokumentiert, die die Vorderfront der Häuser an der Petrská-Gasse bildeten. Freigelegt wurde überdies die Wasserleitung zur Fontäne aus der Zeit um 1800 im Atrium des Mährischen Landesmuseums.

Jiří Grünseisen, Václav Kolařík

Brno (k. ú. Staré Brno, okr. Brno-město)
Ulice Jircháře, Vodní, parc. č. 1249/3, 1266/5, 1268/1.
 Novověk. Město. Záchranný výzkum.

Záchranný archeologický výzkum byl vyvolán stavbou „Brno – rekonstrukce SCZT pára × HV – oblast ulice Vodní“ (obr. 12). Většina zemních prací stavby zasáhla pouze novodobé záasy původního teplovodu. Nebyly zaznamenány žádné výrazné terénní situace z období středověku nebo raného novověku. Dokumentován byl segment cihelné kanalizační štol, která od 19. století odváděla odpadní vodu ze zástavby při Kopečné ulici do Svrateckého náhonu. Bylo také zachyceno několik zdí zástavby, stojící od roku 1867 při někdejší Mondscheinově ulici (Zbrank 2019).

Obr. 12. Brno, ulice Jircháře, Vodní. Vyznačení průběhu sledovaného výkopu. Zpracování Archaia Brno z. ú.

Abb. 12. Brno, Straßen Jircháře und Vodní. Verlauf des überwachten Leitungsgrabens. Kartierung Archaia Brno z. ú.

Literatura

- Zbrank, A. 2019: *Brno – Rekonstrukce SCZT pára × HV – oblast ulice Vodní*. Rkp. nálezové zprávy z akce č. A39/2019. Uloženo: Archiv Archaia Brno z. ú.

Zusammenfassung

Brno (Kat. Staré Brno, Bez. Brno-město), Straßen Jircháře und Vodní, Parz. Nr. 1249/3, 1266/5, 1268/1. Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

Anlass für die Rettungsgrabung war die Erneuerung einer Fernwärmeleitung. Die Bauarbeiten störten zumeist nur die moderne Verfüllung des älteren Leitungsgrabens. Auffällige mittelalterliche oder frühneuzeitliche Befunde wurden nicht beobachtet. Es wurde nur ein Segment des Abwasser-Ziegelkanalstollens aus dem 19. Jahrhundert erfasst, der die Häuser an der Kopečná-Straße mit dem Svratka-Mühlgraben verband. Freigelegt wurden auch einige Mauerreste der Bebauung an der historischen Mondscheinstraße.

Hynek Zbrank

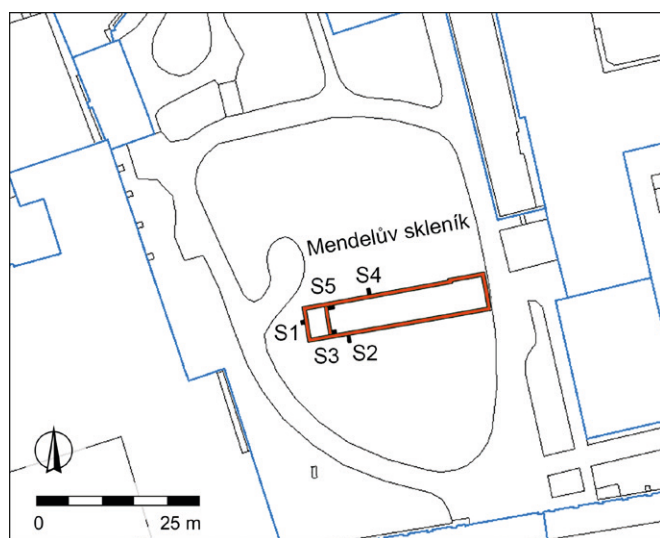
Brno (k. ú. Staré Brno, okr. Brno-město)
Mendlovo náměstí č. p. 157/1, parc. č. 8.
 Novověk. Město. Zjišťovací výzkum.

V rámci připravované obnovy někdejšího Mendlova sklepníku v areálu augustiniánského opatství bylo v jeho okolí vyhloubeno pět zjišťovacích sond (S1–S5). Dvě sondy (S3 a S5)

byly položeny uvnitř stavby, tři sondy (S1, S2 a S4) vně obvodového zdiva skleníku (obr. 13). Nadmořská výška dnešního povrchu zahrady se pohybuje okolo 204,20 m n. m.

Skleník nechal vystavět v roce 1854 opat Cyril František Napp pro vědecké pokusy Johanna Gregora Mendela. V roce 1870 byl skleník značně poničen při větrné smršti, která se 13. října prohnala přes Brno. Zda byl po této živelné katastrofě obnoven, či nikoliv, by mohly ještě napovědět archivní prameny.

Dnes viditelný půdorys skleníku je druhotně upravená nadezdívka původního zdiva o výšce minimálně jedné řádky cihel, která zároveň slouží jako ochrana zdiva historického. Základová spára severní obvodové zdi skleníku se nachází 1,7 m pod úrovní dnešního povrchu. V době funkce skleníku se původní terén, přinejmenším severně od něj, nacházel o 40–50 cm níže než dnes. V sondě S2 byla dokumentována štěrková úprava původního povrchu v prostoru před skleníkem. Snad by se mohlo jednat o přístupovou cestičku. Při západní obvodové zdi skleníku byl v sondě S1 zachycen odvodňovací (?) kanálek, jenž pravděpodobně se skleníkem také souvisel. Podle zjištění v sondě S3 a S5 lze předpokládat, že vnitřek skleníku je vyplněn jeho vlastní destrukcí. Zjišťovací sondy byly prostorově omezené, což znemožňuje bližší interpretaci ostatních zachycených archeologických situací. V sondě S2 bylo např. dokumentováno blíže neurčené kamenné zdivo probíhající ve směru Z–V. Přestože většina zachycených situací pochází až z novověku, byly z druhotných poloh získány i keramické střepy z 13. století.

Obr. 13. Brno, Mendlovo náměstí. Zaměření zjišťovacích sond v okolí Mendelova skleníku. Zpracování Archaia Brno z. ú.

Abb. 13. Brno, Platz Mendlovo náměstí. Lage der Suchschnitte in der Umgebung des Mendelschen Gewächshauses. Kartierung Archaia Brno z. ú.

Literatura

Neuvedeno.

Zusammenfassung

Brno (Kat. Staré Brno, Bez. Brno-město), Platz Mendlovo náměstí, Parz. Nr. 8. Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

Im Rahmen der geplanten Restaurierung des ehemaligen Mendelschen Gewächshauses auf dem Areal der Augustinerabtei wurden nahe dem Gewächshaus fünf Suchschnitte (S1–S5) ausgehoben. Das Gewächshaus ließ im Jahre 1854 der Abt Cyril František Napp für wissenschaftliche Experimente von Johann Gregor Mendel bauen. Es wurde im Jahre 1870 durch eine

Windhose, die am 13. Oktober durch Brünn fegte, stark beschädigt. Die meisten freigelegten Befunde gehören der Neuzeit an, aus sekundären Lagen wurden jedoch auch keramische Bruchstücke des 13. Jahrhunderts geborgen.

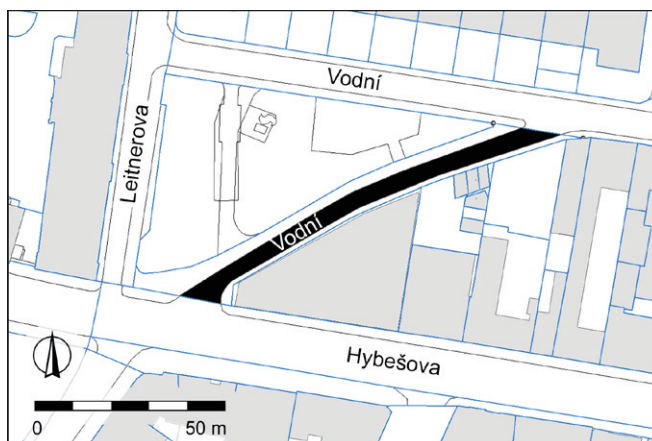
Lenka Sedláčková

Brno (k. ú. Staré Brno, okr. Brno-město)

Vodní ulice, parc. č. 1249/4.

Novověk. Město. Záchranný výzkum.

Záchranný archeologický výzkum byl vyvolán stavbou „Rekonstrukce komunikace – Vodní“ (obr. 14). Jeho terénní část se uskutečnila v září a říjnu roku 2019. Zemní práce stavby nepřesáhly úroveň novodobých navážek a planýrek, které souvisely s demolicí původní zástavby při korytě Svrateckého náhonu a s jeho zasypaním v 1. polovině 20. století. Rekonstruovaný úsek Vodní ulice byl vytyčen právě v trase zrušeného náhonu. Získané poznatky nepřekonalý informační přínos archeologického výzkumu, který zde byl proveden v roce 1999 při výstavbě kanalizace (Sadílek 1999; Merta a kol. 2000, 57–58; Zůbek 2019).

Obr. 14. Brno, Vodní ulice. Vyznačení plochy staveniště. Zpracování Archaia Brno z. ú.

Abb. 14. Brno, Vodní-Straße. Lage der Baustelle. Kartierung Archaia Brno z. ú.

Literatura

Merta, D., Peška, M., Procházka, R., Sadílek, J. 2000: Předběžné výsledky záchranných archeologických výzkumů v Brně v roce 1999. *Přehled výzkumů* 41 (1999), 57–58.

Sadílek, J. 1999: *Brno – Vodní ulice*. Rkp. nálezové zprávy, MTX200000520. [cit. 2020-03-07]. Uloženo: Archiv nálezových zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-200000520>.

Zůbek, A. 2019: *Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu při stavbě „Rekonstrukce komunikace – Vodní“*. Rkp. nálezové zprávy z akce č. A70/2019. Uloženo: Archiv Archaia Brno z. ú.

Zusammenfassung

Brno (Kat. Staré Brno, Bez. Brno-město), Vodní-Straße, Parz. Nr. 1249/4. Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

Die Rettungsgrabung erfolgte im September und Oktober 2019 wegen der Erneuerung des Verkehrsweges. Der betreffende